

Ἑλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 345 Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 2016

Τριετές Μνημόσυνο Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου 27 Μαρτίου 2016

Τήν Κυριακή 27 Μαρτίου 2016 σᾶς προσκαλοῦμε στήν Ἱερά Μονή Νέου Στουδίου, στόν Αὐλώνα Ἀττικῆς. Στή σύναξη τῆς Θείας Εὐχαριστίας θά ψάλλουμε τό μνημόσυνο ὑπέρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κοιμημένου πατέρα μας Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου. Ὅσοι συνδεθήκαμε πνευματικά μέ τόν ποιμένα καί ἐπίσκοπό μας θά ἔχουμε τήν εὐκαιρία νά συμπροσευχηθοῦμε γι' αὐτόν καί νά ζητήσουμε τήν εὐχή του.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΙΘ΄ Παράνομα διατάγματα και άντικανονικές και παράνομες εκλογές

πως είπαμε και πρίν, στην απόφαση του Πρωθυπουργού (πού ανακοινώθηκε από τον εκπρόσωπο Βενιζέλο) να έκδοθουν τά Προεδρικά Διατάγματα (έκπτώσεως) των 3 μητροπολιτών, άντέδρασε πλειάδα ιεραρχών. Καταχωρούμε έδώ κάποια αποσπάσματα από τά κείμενα διαμαρτυρίας των μητροπολιτών «Δημητριάδος» Χριστόδουλου, Θηβών Ίερώνυμου και Πειραιώς Καλλίνικου. Δεΐτε λοιπόν πως άντέδρασαν οί δύο μετέπειτα Άρχιεπίσκοποι και ό μητροπολίτης, πού οί κινήσεις του έπηρέασαν την εξέλιξη των γεγονότων:

«Βόλος 8 Άπριλίου 1994

Άγαπητέ κ. Ύφυπουργέ,
(άναφέρεται στον Εύ. Βενιζέλο)

Μετά την από μέρους σας έξαγγελίαν σήμεραν της απόφάσεως της κυβερνήσεως διά την έκδοσιν των άτομικων διαπιστωτικων διαταγμάτων περί άκυρώσεως των προγενεστέρων διαταγμάτων του 1968 πού άφορούν είς τούς τρεΐς Μητροπολίτες, είναι βέβαιον ότι τό "έκκλησιαστικόν ζήτημα" είσέρχεται είς νέαν κρίσιμον φάσιν μέ άπροβλέπτους συ-

νεπείας και διά την Έκκλησίαν και διά την κυβέρνησιν.

1. Ή επίκλησις της έπιβολής του έπιτιμίου της άκοινωνησίας δέν συνιστά, ως γνωρίζετε, νόμιμον βάσιν έκδόσεως των διαταγμάτων...

2. Δέν θά πρέπει άσφαλώς να άγνοήτε ότι ή κίνησί σας αύτή έντάσσεται είς έπιμελώς έξυφανθέν σχέδιον άλώσεως των πλασματικώς θεωρουμένων ως έν χηρεία διατελουσων Μητροπόλεων Άττικής και Λαρίσης, προκειμένου να καταλάβουν αύτάς ύποπτα πρόσωπα, κινούμενα είς τό έκκλησιαστικόν παρασκήνιον, και ένδιαφερόμενα να προωθήσουν τίς προσωπικές των φιλοδοξίες...

3. Πέραν τούτων θά ύπάρξει - να είσθε βέβαιος - και έντός της Ίεραρχίας διαφοροποιήσις και διαμάχη, διότι οί Ίεράρχες δέν είναι διατεθειμένοι να άποδεχθουν λύσεις, τίς όποΐες ή Ίεραρχία ως κατεστημένον διοικητικόν όργανον της Έκκλησίας δέν έγκρίνει και δεν ύπαγορεύει. Σεΐς προχωρεΐτε τώρα είς ρυθμίσεις του "έκκλησιαστικού" παρά τίς περί μη έπεμβάσεώς σας ρητές και επανειλημμένες διαβεβαιώσεις, αλλά και

χωρίς νά ἔχετε ἐξασφαλίσει τήν γνώ-
μην τούλάχιστον τῆς Ἱεραρχίας. Σᾶς
ἀρκεῖ ἡ πίεσις πού ἀσκεῖ ὁ Σεβ. Δω-
δώνης; Καί ποῖον αὐτός ἐκπροσω-
πεῖ; Τό συνοδικόν σύστημα διοικήσε-
ως τῆς Ἐκκλησίας μας οὐδέ εἰς τόν
Ἀρχιεπίσκοπον ὡς μονάδα ἀναγνω-
ρίζει ρόλον ἐκφραστοῦ τῆς βουλήσε-
ως ὅλης τῆς Ἐκκλησίας. Πῶς λοιπόν
προχωρεῖτε;...

Μετ' εὐχῶν καί τιμῆς
Ὁ Δημητριάδος Χριστόδουλος».

«Ἐν Λεβαδείᾳ τῇ 15-4-94
Πρός τόν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατί-
ας

κ. Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν
εἰς Ἀθήνας
Κύριε Πρόεδρε,

Ὡς μητροπολίτης τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος καί μέλος τοῦ σώματος
τῆς Ἱεραρχίας αἰσθάνομαι τήν εὐθύ-
νη καί τήν ἀνάγκη νά σᾶς καταστή-
σω γνωστά τά ἑξῆς:

1. Πρό τῆς δημοσιεύσεως οἰουδή-
ποτε Διατάγματος πού ἀφορᾷ εἰς
τά ἐκκλησιαστικά πράγματα ὀφείλε-
τε νά ζητήσετε τήν πρᾶξιν τοῦ σώμα-
τος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας ἡ
ὁποία σᾶς ἀναθέτει καί σᾶς προτεί-
νει νά περιβάλετε μέ τό κύρος τοῦ
Κράτους τήν ἀπόφασίν της.

2. Ὑπογραφή τοιούτου Διατάγμα-
τος μή ἐρεידομένη εἰς τοιαύτην ἀπό-
φασιν τῆς Ἱεραρχίας στερεῖται κα-
νονικῆς ὑποδομῆς, νομιμότητος καί
ἠθικῆς καί θά περπλέξει ἀκόμα πε-
ρισσότερον τά Ἐκκλησιαστικά πρά-
γματα πρὸς πολὺπλευρον ἀσφαλῶς

ζημίαν τῆς πατρίδος.

3. Τυχόν ἐμμονή σας εἰς ἄγνοιαν
καί περικυρόνησιν τοῦ σώματος τῆς
Ἱεραρχίας σημαίνει νέας μορφῆς πρα-
ξικόπημα εἰς τόν χῶρον τῆς Ἐκκλη-
σίας καί ἀναβιώνει ὀδυνηρές καί ἀνε-
πιθύμητες ἡμέρες

Μετ' εὐχῶν καί τιμῆς
Ὁ Θηβῶν καί Λεβαδείας
Ἱερώνυμος».

«Πειραϊκᾶς 12 Ἀπριλίου 1994
Πρὸς τόν Ἐξοχώτατον Πρόεδρον
Δημοκρατίας

κ. Κωνσταντῖνον Καραμανλῆν
Ἀθήνα
Ἐξοχώτατε,

Ἐν θλίψει ψυχῆς καί ἐν βάρει τῆς
Ἀρχιερατικῆς μου συνειδήσεως καί
ὡς μέλος τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνό-
δου, σᾶς πληροφορῶ ὅτι τυχόν ἔκδο-
σις τῶν διαταγμάτων γιά τήν ἄρσιν
τῶν πρὸ 26 ἐτῶν ἐκδοθέντων διατα-
γμάτων ἐγκαταστάσεως τῶν τρικῶν
Μητροπολιτῶν, θά ἐπικέρη δεινά εἰς
τήν Ἐκκλησίαν καί θά μεγενθύνῃ τό
πρόβλημα.

Σᾶς πληροφορῶ ὅτι οὐδεμία ἀπο-
λύτως Ἱερά Σύνοδος, οὔτε ἡ περυσι-
νή, οὔτε ἡ φετεινή, τῆς ὁποίας εἶμαι
μέλος, οὔτε ἡ τελευταία Σύνοδος τῆς
Ἱεραρχίας πού συνῆλθε πέρυσι τό
καλοκαίρι, συνεζήτησε ἢ ἐζήτησε ἀ-
πό τήν Κυβέρνησιν τήν ἄρσιν τῶν δια-
ταγμάτων ἐγκαταστάσεως τῶν τρι-
κῶν Μητροπολιτῶν.

Τό πρόσχημα τοῦ δῆθεν ἐπιτιμίου
κατά τῶν Μητροπολιτῶν, στερεῖται
κανονικότητος καί νομιμότητος. Οὐ -

τε οἱ ἱεροὶ Κανόνες, οὔτε οἱ ἐκκλησιαστικοὶ Νόμοι, προβλέπουν ἓνα τέτοιο ἐπιτίμιο δι' ἄρχιερεῖς. Μόνον τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια ἔχουν τὸ δικαίωμα, μετὰ ἀπὸ κανονικῆς καὶ νόμιμης διαδικασίης, νὰ ἐπιβάλλουν ποινὰς εἰς τυχόν παρεκτρεπομένους ἄρχιερεῖς. Ἀλλὰ ποινὴ ἀκοινωνησίας δέν προβλέπεται γιὰ Ἐπισκόπους πουθενά...

Τὸ ἐπιτίμιον δέν ἐπεκυρώθη ὑπὸ τῆς συνελθούσης πέρυσι τὸ καλοκαίρι Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, ἀλλ' ἐπεκρίθη δριμύτατα ὑπὸ τῶν περισσότερων Ἀρχιερέων.

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε, σὰς παρακαλῶ μὴ ὑπογράψητε τὸ διάταγμα αὐτό, τὸ ὁποῖον καὶ ἀντισυνταγματικὸν εἶναι καὶ προσβάλλει τὸ κύρος τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος καὶ δημιουργεῖ ἀνασφάλεια εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ ἔχει δημιουργήσει πικρίαν καὶ ἀναστάτῳσιν ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Δέν θὰ εἰρηνεύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ θὰ πυροδοτήσῃ νέα δεινὰ.

Μετ' εὐχῶν καὶ τιμῆς
 Ὁ Πειραῶς Καλλίνικος»

Προσέξτε πῶς Χριστόδουλος καὶ Καλλίνικος:

-Συμφωνοῦν ὅτι τὸ ἐπιτίμιο τῆς ἀκοινωνησίας δέν μπορεῖ νὰ ἐπιστρατευτεῖ ὡς μιά νόμιμη βάση γιὰ ὑπογραφή ἐκπτωτικῶν διαταγμάτων γιὰ τοὺς 3 μητροπολίτες.

-Ὁ Χριστόδουλος ἀποδίδει εὐθέως τὴν αἰτία τῶν ἔντονων πιέσεων στὴν πολιτεία γιὰ νὰ ἐκδοθοῦν τὰ διατάγματα στή σπουδὴ τοῦ Δωδώνης καὶ τῶν ἡμετέρων του νὰ κατα-

λάβουν τίς μητροπόλεις Ἀττικῆς καὶ Λαρίσης.

Τέλος καὶ οἱ τρεῖς τονίζουν σέ ὅλους τοὺς τόνους ὅτι κανένα διοικητικὸ σῶμα –οὔτε ἡ Διαρκὴς Σύνοδος (ΔΙΣ), οὔτε ἡ Ἱεραρχία (ΙΣΙ)- δέν ἔχει ζητήσει ἀπὸ τὴν πολιτεία τὴν ἔκδοση τῶν ἐκπτωτικῶν διαταγμάτων καὶ ὅτι στεροῦνται νομιμότητος. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸν παρακινοῦν τὴν κυβέρνησιν νὰ μὴν προχωρήσῃ χωρὶς τὴ γνώμη τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας γιατί αὐτὸ θὰ ἀποτελοῦσε (κατὰ τὸν Θηβῶν) «νέας μορφῆς πραξικόπημα στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας».

Τὸ λυπηρὸ εἶναι ὅτι ὅταν ἀργότερα οἱ μητροπολίτες Χριστόδουλος καὶ Ἱερώνυμος ἔγιναν Ἀρχιεπίσκοποι καὶ οἱ δύο τὰ ξέχασαν ὅλα αὐτά. Καὶ τὴν ἀντικανονικότητα τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ἐπιτιμίου καὶ τὰ παράνομα διατάγματα καὶ τὴν ἄδικη ἐκθρόνισιν τῶν 3 μητροπολιτῶν καὶ τὴν ἀντικανονικὴ καὶ παράνομη τοποθέτησιν τῶν διαδόχων τοῦ Ἀττικῆς Νικοδήμου καὶ τοῦ Λαρίσης Θεολόγου. Δέν ἔκαναν τὴν παραμικρὴ προσπάθειαν νὰ θεραπεύσουν τίς πληγές καὶ νὰ ἀποκαταστήσουν τὴν κανονικότητα καὶ νομιμότητα στὴν Ἐκκλησία.

Παρ' ὅλη τὴν κυβερνητικὴ καὶ πρωθυπουργικὴ βούλησιν γιὰ ἔκδοση τῶν διαταγμάτων ὑπῆρχαν δυὸ ἀξεπέραστα ἐμπόδια: Τὸ μούδιασμα τοῦ διαφωνοῦντος Ὑπουργοῦ Παιδείας Φατούρου καὶ ἡ ἀρνητικὴ γιὰ τὴν ὑπογραφή τῶν Διαταγμά-

των γνώμη του τότε έπιτελείου του Προέδρου της Δημοκρατίας. Δυστυχώς όμως, όπως γίνεται συνήθως, στίς κρίσιμες στιγμές, ανέλαβαν τὰ γνωστά κέντρα γιά τή διεκπεραίωση της υποθέσεως. Πρώην ύπουργός από κοινοῦ μέ γνωστό άκαδημαϊκό δάσκαλο, έμπνευστή των «έπιτιμίων άκοινωνησίας» ως φόρμουλας έκτοπίσεως των 3, άσκησαν πίεση στον ύπουργό Φατούρο καί υπέγραψε τὰ Διατάγματα. Στή συνέχεια τὰ έφεραν οί ίδιοι στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ό όποιος, παρά τίς παραπάνω αντίθετες εισηγήσεις, τὰ υπέγραψε. Καί άμέσως τὰ επέστρεψαν στού Ύπουργείο Παιδείας γιά νά προωθήσει τή δημοσίευσή τους στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Είναι γνωστές, επίσης, οί πιέσεις πού άσκήθηκαν στού Συμβούλιο της Έπικρατείας γιά νά μήν άκυρωθοῦν τὰ εἰς βάρος των 3 μητροπολιτών Διατάγματα. (Άλλά γί αυτές τίς παρεμβάσεις στή Δικαιοσύνη θά κάνουμε έκτενή λόγο άργότερα.)

Τό Προεδρικό Διάταγμα έκπτώσεως τελικά έκδόθηκε στίς 19-4-1994 καί δημοσιεύθηκε στην έφημερίδα της Κυβερνήσεως τήν επόμενη μέρα καί άνακαλοῦσε τό διάταγμα από 15-4-1968 άναγνωρίσεως καί καταστάσεως του Άττικής καί Μεγαρίδος Νικοδήμου (αντίστοιχα Π.Δ. έκδόθηκαν καί γιά τούς άλλους 2), μέ άναδρομική ίσχύ «άφ' ότου έπεβλήθη τό έπιτίμιο» (10-8-1993). Αυτό σημαίνει ότι μέχρι τίς 10-8-1993 ό

Νικόδημος ήταν ό νόμιμος μητροπολίτης Άττικής καί Μεγαρίδος (πραγματικότητα πού ό Σεραφείμ ποτέ δέν άποδέχθηκε καί έκανε τό πᾶν γιά νά τήν άνατρέψει –καί τελικά τό πέτυχε).

Ένας μεγάλος σταυρός προστέθηκε τίς μέρες εκείνες, λίγο πρίν από τή Μεγάλη Έβδομάδα καί τό πάθος του Κυρίου, στίς πλάτες του Άττικής Νικοδήμου. Γράφει:

«Ένοικωσα κένη τή Μεγάλη Έβδομάδα σάν γνήσια συνοδοπορία μέ τόν Κύριό μου στού άνηφορικό καί τραχύ μονοπάτι του Γολγοθά.

Στήν καρδιά της Έβδομάδας των Παθών, τή Μεγάλη Πέμπτη ό Κύριος μου μου ψιθύρισε: "εί ό κόσμος ύμᾱς μισεί, γινώσκετε ότι έμέ πρώτον ύμῶν μεμίσηκε...". Καί κάτι άκόμα: "Έν τῷ κόσμῳ θλίψιν έξετε, αλλά θαρσεΐτε, έγώ νενίκηκα τόν κόσμον".

Έσκυσα, άσπαστηκα τὰ ματωμένα πόδια του Κυρίου μου, καί πήρα τήν άπόφαση νά προχωρήσω.

Οί άντιδράσεις ήταν άμεσες καί πολλές. Κι από τήν πτέρυγα της Ήεραρχίας της Έκκλησίας της Ελλάδος κι άπ' τὰ λαϊκά κλιμάκια.

Στίς 25 Άπριλίου επτά Μητροπολίτες, οί: Φλωρίνης Αύγουστίνος, Δρυϊνουπόλεως καί Κονίτης Σεβαστιανός, Αίτωλοακαρνανίας Θεόκλητος, Σιδηροκάστρου Ίωάννης, Νικοπόλεως καί Πρεβέζης Μελέτιος, Λευκάδος Νικηφόρος, καί Καρυστίας Σεραφείμ κατάθεσαν προσφυγή στού Συμβούλιο της Έπικρατείας έναντίον του ύπουργείου Παιδείας καί Θρη-

σκευμάτων καί ζήτησαν τήν ἀκύρωση τῶν ἀντισυνταγματικῶν Διαταγμάτων» (Εἶπέ τῇ Ἐκκλησίᾳ, σελ. 548).

Στά διαβιβαστικά τῶν ἐξουσιοδοτήσεων πρὸς τὸν δικηγόρο κ. Δημήτριο Παπουτσιδάκη, οἱ μητροπολίτες αὐτοὶ ζητοῦσαν νά γίνει ἐκ μέρους τους προσφυγὴ στό Σ.τ.Ε. «διὰ τὴν προστασίαν τοῦ αὐτοδιοικητοῦ τῆς Ἐκκλησίας». Καί αὐτό γιατί, ἂν, χωρίς τὸ διοικητικὸ ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας νά ζητήσῃ τὴν δίωξη ἐνός μητροπολίτη, μποροῦσε ἡ πολιτεία, ἀπὸ τὴ στιγμή ἐκείνη καί πέρα, νά τὸ κάνει ἐκδίδοντας διατάγματα, παρακινούμενη ἀπὸ ἐκκλησιαστικά πρόσωπα πού κινοῦνται στό παρασκήνιο καί ἔχουν τίς δικτυώσεις τους στὴν πολιτεία, ἔχει καταλυθεῖ κάθε ἔννοια αὐτοδιοικήτου τῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τῶν Διαταγμάτων ἔκαναν προσφυγές στό Σ.τ.Ε. καί οἱ 3 μητροπολίτες, καί μαζί καί αἴτηση ἀναστολῆς.

Οἱ ἐξελίξεις ὅμως ἦταν ραγδαίες, γιατί τώρα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος αἰσθάνθηκε ὅτι ἔχει ὅλο τὸ πεδίο ἐλεύθερο γιὰ νά δράσῃ ὅπως θέλει. Στά μέσα Μαΐου ἀνακοίνωσε σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας γιὰ τίς 25 Μαΐου, γιὰ τὴν πλήρωση κενῶν καί κενωθησομένων μητροπόλεων. Κενές μητροπόλεις ἦταν ἡ Νέα Ἰωνία καί ἡ Βέρροια. Ἦταν φανερό ὅμως ὅτι οἱ ἐκλογές γίνονταν εἰδικά γιὰ τίς μητροπόλεις Ἀττικῆς καί Λαρίσης, πού μετὰ τὴν ἐκδοση τῶν διαταγμάτων

θεωρήθηκαν κενές. Οἱ ζυμώσεις στό ἐκκλησιαστικὸ παρασκήνιο ἦταν ἔντονες. Κι αὐτὸ ὄχι, δυστυχῶς, γιὰ νά ἀποτραπεῖ μιά μεγάλη ἀντικανονικότητα καί μιά νέα ἀδικία κατὰ τῶν 3 μητροπολιτῶν, ἀλλὰ, κυρίως, λόγω τοῦ φόβου τῶν τριῶν, πού διεκδικοῦσαν τὴ διαδοχὴ στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ (Χριστόδουλου, Ἱερώνυμου καί Ἀνθιμου), μὴν ἐκλεγεῖ στὴν Ἀττικὴ ὁ Δωδώνης καί ἐμφανιστεῖ ἔτσι καί τέταρτος διεκδικητής.

Τὴν ἀγωνία τους αὐτὴ νά ἐξοβελίσουν τὸν Δωδώνης καί νά εἶναι ἔτοιμοι, ἂν ἐκλεγεῖ, νά τὸν πολεμήσουν τὴ βλέπουμε στὰ κείμενά τους παραμονές τῶν ἐκλογῶν.

Ὁ «Ἀλεξανδρουπόλεως» Ἀνθιμος στιγματίζει σὲ γράμμα του πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο τὴν ἐμμονή του νά ἐπιβάλλῃ στίς ἐκλογές κληρικούς τῆς δικῆς του ἐπιλογῆς καί μόνον. Τοῦ καθιστᾷ μάλιστα γνωστὸ ὅτι καί ὁ ἴδιος μαζί μέ ἄλλους Ἱεράρχες θά προτείνει ἄλλους ὑποψηφίους. Τοῦ ἐφιστᾷ μάλιστα τὴν προσοχὴ στό ὅτι ἀρκετοὶ Ἱεράρχες ζητοῦν ἀναβολὴ τῶν ἐκλογῶν γιὰ νά μὴ περιπλακεῖ τὸ ἐκκλησιαστικὸ ζήτημα.

Ἐνδιαφέρον ἔχει καί δήλωση τοῦ Πειραιῶς Καλλινίκου τῆς 12ης Μαΐου:

«*Διαψεύδω ὡς ἀνυπόστατον καὶ ὑποβολιμαίαν τὴν πληροφορίαν περὶ δῆθεν ὑποψηφιότητος τῶν Ἀρχιμανδριτῶν τῆς Μητροπόλεώς μου Ἰγνατίου Γεωργακοπούλου καὶ Εὐσε-*

βίου Πιστολῆ, εἰς ἐνδεχομένην ἀντικανονικὴν ἐκλογὴν διὰ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ἀττικῆς.

Δηλῶ δέ ὅτι σέ ἐκλογές ὑπὸ τὴν παροῦσαν ἀνώμαλον κατάστασιν οὐδεὶς ἀπολύτως Ἀρχιμανδρίτης τῆς Μητροπόλεώς μου εἶναι ὑποψήφιος.

Ὁ Πειραιῶς Καλλίνικος».

Ἐνῶ ὅμως αὐτὰ ἔλεγε πρὸς τὰ ἔξω γιὰ «ἐνδεχομένην ἀντικανονικὴν ἐκλογὴν διὰ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ἀττικῆς» καὶ ὅτι κανένας δικός του ἱερωμένος δέν θά εἶναι ὑποψήφιος «σέ ἐκλογές ὑπὸ τὴν παροῦσαν ἀνώμαλον κατάστασιν», ὁ Πειραιῶς Καλλίνικος, σέ συνεργασία μέ τόν προαλειφόμενο γιὰ τόν Ἀρχιεπισκοπικό θρόνο Χριστόδουλο, λίγες μέρες μετά τή δήλωση αὐτή, ἔκανε εὐρεία συνάντηση στή μητρόπολη Πειραιῶς, καλώντας τούς λεγομένους «ἱερωνυμικούς» γιὰ νά τούς προτρέψει γιὰ μιά συγκεκριμένη ἐπιλογή στήν ἐκλογή τῆς μητροπόλεως Ἀττικῆς. Ἐκεῖ Χριστόδουλος καί Καλλίνικος τούς ὑποσχέθηκαν ὅτι στήν ἐρχομένη Ἱεραρχία τό θέμα τῆς Λάρισας κλείνει ὀριστικά μέ μητροπολίτη τόν Θεολόγο. Γιὰ τὴν Ἀττικὴ τούς διαβεβαίωσαν ὅτι ὁ μόνος τρόπος νά λυθεῖ τό θέμα εἶναι νά ἐκλεγεῖ ὁ Ζακύνθου Παντελεήμονας Μπεζενίτης, ὁ ὁποῖος εἶναι φίλος τους, καί ἡ συνεννόηση πού ἔχει γίνει μαζί του εἶναι, μετά τὴν ἐκλογή του στήν Ἀττικὴ, νά παραχωρήσει τή μισή στόν μητροπολίτη Νικόδημο.

Εἶναι φανερό ὅτι οἱ τρεῖς διεκδικητές τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου συμφώνησαν στό πρόσωπο τοῦ Παντελεήμονα Μπεζενίτη γιὰ τὴν Ἀττικὴ. Θά ἔριχναν καί οἱ τρεῖς μέ τούς προσκολλημένους στό ἄρμα τους μητροπολίτες ψῆφο στόν Παντελεήμονα. Θά μάζευαν καί ἄλλες ψήφους ἀπό μητροπολίτες πού στηρίζαν ἀπό παλαιὰ τό τάγμα τοῦ Φωστήτη (ὁ Παντελεήμων ἦταν ὁ τελευταῖος γόνος τοῦ τάγματος). Θά κέρδιζαν πλειοψηφία 2/3 πού ἀπαιτεῖται γιὰ μετάθεση. Καί μετά θά τόν ἐξέλεγαν. Ἐβγαίνε λοιπόν ἔτσι ἐκτός, γιὰ νά μή μπεῖ κἂν σέ ψηφοφορία, ὁ Δωδώνης Χρυσόστομος, πού καί οἱ τρεῖς ἐπεδίωκαν νά τόν ἐξοβελίσουν ἀπό τὴν Ἀττικὴ.

Ὁ Θηβῶν Ἱερώνυμος καί ἐκεῖνος ἐνημέρωσε τόν μητροπολίτη Ἀττικῆς Νικόδημο ἐπίσημα ὅτι ὁ μόνος τρόπος νά λυθεῖ τό ἐκκλησιαστικό θέμα ἦταν νά ἐκλεγεῖ στήν Ἀττικὴ ὁ Παντελεήμονας Μπεζενίτης, ὁ ὁποῖος μετά τὴν ἐκλογή του θά τακτοποιοῦσε καί τό θέμα τοῦ Νικόδημου! (Πρόκειται γιὰ ἀδιανόητο σενάριο πού ὁ Ἀττικῆς Νικόδημος δέν ἤθελε οὔτε κἂν νά τό ἀκούσει.)

Οἱ ἴδιοι λοιπόν πού ἀπὸ τόν φόβο τοῦ Δωδώνης μιλάγανε γιὰ «πραξικόπημα εἰς τόν χώρον τῆς Ἐκκλησίας» καί γιὰ «ἀντικανονικὴν ἐκλογὴν διὰ τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Ἀττικῆς», οἱ ἴδιοι προετοίμαζαν τόν δικό τους ὑποψήφιο γιὰ τὴν Ἀττικὴ. Κανένα ἐνδιαφέρον, καμιά ἀνησυχία γιὰ

άντικανονικότητες και παρανομίες στον ιερό περίβολο της Έκκλησίας. Μοναδικός στόχος ο Δωδώνης να βγει από τό κάδρο των διεκδικητών του Αρχιεπισκοπικού θρόνου.

Μιά μέρα πριν την σύγκληση της Ίεραρχίας (ΙΣΙ) βγήκε και άλλη μία απόφαση του Σ.τ.Ε. Είχε γίνει προσφυγή στο Σ.τ.Ε. για ακύρωση των Προεδρικών Διαταγμάτων (Π.Δ.) των 3 μητροπολιτών και Αίτηση Άναστολής. Τό Σ.τ.Ε. δέν ανέστειλε τά Π.Δ. των 3, προειδοποιούσε όμως τή διοίκηση της Έκκλησίας ότι, αν πληρωθούν οι έδρες των 3, συντρέχει λόγος βλάβης των μητροπολιτών και μπορούν να κάνουν Αίτηση Άναστολής. Προειδοποιούσε λοιπόν τό Σ.τ.Ε. ότι αν κάνετε έκλογές στην Άττική και Λάρισα, στην επόμενη Αίτηση Άναστολής για τίς έκλογές αυτές θα άνασταλεί ή τοποθέτηση των νέων μητροπολιτών αυτών στίς μητροπόλεις αυτές. Τίς προειδοποιήσεις αυτές όμως, πού κοινοποίησαν οι 3 μητροπολίτες στην ΙΣΙ, δέν τίς έλαβαν ούτε στο παραμικρό υπ' όψη τους οι συνοδικοί μητροπολίτες.

Στίς 25-5-1994 συνεδρίασε ή ΙΣΙ, και τά όσα διαμείφθηκαν ήταν πολύ λυπηρά γιατί, άποκάλυπταν τή νοοτροπία, τίς μεθοδεύσεις και τίς άνίερες κινήσεις έπισκόπων για έκπλήρωση ίδιοτελών σκοπιμοτήτων.

Στήν άρχή, μέ δυσκολία και παρά τήν αντίδραση του Αρχιεπισκόπου, διαβάστηκε μία ένσταση 19 Αρχιερέων. Μέσα σ' αυτούς, πέρα από τούς λεγομένους «Ιερωνυμι-

κούς», υπέγραψαν και οι «Δημητριάδος», Πειραιώς, Καλαβρύτων, Ίερισσοῦ, Σερρών, καθώς επίσης και οι Θηβών, Τρίκκης και Τριφυλίας. Μέ τήν ένσταση αυτή ζητούσαν να έξετασθεϊ τό έγκυρο ή μή του επιτιμίου της άκοινωνησίας προς τούς 3 μητροπολίτες. Επίσης έκαναν αίτηση στην ΙΣΙ να άναβληθούν οι έκλογές όχι μόνο στίς επίμαχες μητροπόλεις Άττικής και Λαρίσης, αλλά και στίς 2 κενές μητροπόλεις Βεροίας και Νέας Ίωνίας (γιατί ή μη παρουσία των 3 νομίμων μητροπολιτών έντός της ΙΣΙ ήταν σοβαρή αίτία άκυρώσεως και αυτών των έκλογών). Ζήτησαν μάλιστα να γίνει μυστική ή ψηφοφορία. Ο Αρχιεπίσκοπος δέν επέτρεψε τόν διάλογο πάνω στην ένσταση. Τήν έβαλε γρήγορα σέ ψηφοφορία φανερή και δέν έγινε άποδεκτή. Στή συνέχεια προχώρησε σέ έκλογές.

Σέ μία πολύ ήλεκτρισμένη άτμόσφαιρα μέσα στή σύνοδο, μέσα στίς φωνές και στην άντάρα, ένω έκτός του κτιρίου της Συνόδου τά ΜΑΤ και οι άστυνομικές δυνάμεις φύλαγαν τούς μητροπολίτες από πληθος διαμαρτυρομένων πιστών χριστιανών, εξέλεγχαν 5 μητροπολίτες. Στήν Βέροια ο Παντελεήμων Καλπακίδης, στην Νέα Ίωνία ο Κωνσταντίνος Φαραντάτος, στην Άττική ο Ζακύνθου Παντελεήμων Μπεζενίτης, στην Λάρισα ο Ίγνάτιος Λάπας και στή Ζάκυνθο πριν καλά καλά κενωθεί ο Δωδώνης Χρυσόστομος.

Άργότερα άποκαλύφθηκε ότι

στήν Ίεραρχία αυτή έγιναν και πολλά άλλα ακόμα παρατράγουδα. Φήμες και ψίθυροι μεταξύ Ίεραρχών άφηναν πολλές υπόνοιες για τόν τρόπο έκλογής στην Νέα Ίωνία του άρχιμανδρίτη Κωνσταντίνου Φαραντάτου. Άκούσθηκε ότι ο έπίσκοπος Χριστουπόλεως Πέτρος (πού ήταν συνυποψήφιος μέ τόν Κωνσταντίνο Φαραντάτο) είχε μεγαλύτερο ρεύμα ψηφοφόρων. Παρ' όλα αυτά έγινε τό πάλ και έκτός Ίεραρχίας, αλλά και έντός, για νά βγει πάση θυσία ο Κωνσταντίνος Φαραντάτος. Ή δικτύωσή του μέσω του ιερέα Τιμοθέου Ήλιάκη μέ τήν «κυρία» τής Έκάλης και τά πρωθυπουργικά ένδαιτήματα κρίθηκε σημαντική για τή στιγμή εκείνη πού ο Άρχιεπίσκοπος Σεραφείμ είχε άνάγκη τής πρωθυπουργικής βοήθειας για νά τόν βγάλει από τά άδιέξοδα, στά όποια ή διωκτική του μανία κατά των 3 τόν όδηγοΰσε.

Τά όσα είχαν συμβεί στην παραπάνω έκλογή εύαισθητοποιήσαν τόν δικηγόρο των 3 μητροπολιτών κ. Δημήτριο Παπουτσιδάκη νά έλέγξει τόν τρόπο διεξαγωγής και τής δεύτερης έκλογής του Παντελεήμονα Μπεζενίτη στη μητρόπολη Άττικής. Σέ μεταγενέστερη λοιπόν προσφυγή του κατά του διατάγματος καταστάσεως του Παντελεήμονα στην Άττική, άμφισβήτησε τήν έγκυρότητα των ψηφοδελτίων και δικαστικά κατάφερε νά προσκομίσει τά ψηφοδέλτια τής έκλογής Μπεζενίτη στό Σ.τ.Ε. Καί τότε οι ύποψίες

βγήκαν άληθινές. Διαπιστώθηκαν τουλάχιστον έξι ψηφοδέλτια πλαστογραφημένα (ας παρακάμψουμε και τό ότι ύπήρξαν και άλλα πού ύποχρεωτικά έπρεπε νά έκληφθούν ως άκυρα). Άναλυτικά, δείτε τά τής πλαστογραφίας τής έκλογής του Παντελεήμονα στην είδική έκδοση του Περιοδικού μας (φύλλο 14, 1-6-1999). Έπίσης στό φύλλο 20, 1-9-1999 και μέ τίτλο «Ή πλαστογραφία και... ο Χριστόδουλος» ο μητροπολίτης Άττικής Νικόδημος κατηγορεί τήν σιωπή του Χριστόδουλου γύρω από τό θέμα ως προσπάθεια συγκάλυψης και ως συνενοχή. Άποδεικνύει τόν Χριστόδουλο κρίκο τής έκτροπής πού δρομολόγησε ο Άρχιεπίσκοπος Σεραφείμ και συνέχισε και κείνος. Τέλος, και σέ μία τρίτη άναφορά του ο μητροπολίτης Άττικής Νικόδημος (φύλλο 89, 16-7-2002), άφοΰ μιλάει για τό «κανονικό έγκλημα» τής πλαστογραφίας των ψηφοδελτίων, άποκαλύπτει ότι δύο από τά πλαστογραφημένα ψηφοδέλτια είναι γραμμένα από τό ίδιο τό χέρι, τό χέρι του Χριστόδουλου. Γράφει: «Ο άρχιερατικός αυτός χαρακτήρας, ιδióτυπος και γνωστός σέ εύρύτατο κύκλο, είναι του Χριστόδουλου. Ναι, ο κ. Χριστόδουλος πλαστογράφησε τή θέληση κάποιου Ίεράρχη και έγραψε αυτός σέ ξένο ψηφοδέλτιο τή δική του προτίμηση».

Μετά τήν παρωδία αυτή των έκλογών στην Άττική και στη Λάρισα, όπως ήταν φυσικό, έγιναν νέες προσφυγές από τούς Άττικής Νικό-

δημο και Λαρίσης Θεολόγο προς τό Σ.τ.Ε. κατά της έκλογής Μπεζενίτη και Λάπα. Έγιναν μάλιστα και Αιτήσεις Άναστολής της έκλογής τους. Στη 1' Ιουλίου λοιπόν τό Σ.τ.Ε., όπως είχε προειδοποιήσει τήν διοίκηση της Έκκλησίας, ανέστειλε τίς έκλογές των μητροπολιτών αυτών μέχρι της έκδικάσεως της κυρίας υπόθεσης. Έτσι, λοιπόν, τόσο γρήγορα, βρέθηκαν ξεκρέμαστοι, χωρίς νομιμοποίηση, χωρίς τό Προεδρικό Διάταγμα της καταστάσεώς τους στίς μητροπόλεις πού αντικανονικά και παράνομα εξέλεγαν. Και στίς δύο μητροπόλεις αυτές, ό Αρχιεπίσκοπος, πάλι παρανομώντας, αναγκάστηκε νά διατηρήσει τίς τοποτηρητείες, μάλιστα στην Άττική τοποτηρητής παρέμεινε ό ίδιος και έδωσε δικαίωμα υπογραφής και στον πρωτοσύγγελο της μητροπόλεως Χρυσόστομο Κουτουλάκη (ό όποιος ήταν και πρωτοσύγγελος του παράνομου Παντελεήμονα!).

Στίς 7' Ιουλίου οι έκκλησιαστικοί παράγοντες, πάντα μέ τή βοήθεια και τή συμπαράσταση των άστυνομικών δυνάμεων, αποτόλμησαν νά κάνουν στον Άγιο Δημήτριο Κηφισιάς τήν ένθρονιση Μπεζενίτη. Παρανομία πάνω στην παρανομία, γιατί πρό της ένθρονίσεως προηγείται πάντα και υποχρεωτικά ή έκδοση Προεδρικού Διατάγματος καταστάσεως του μητροπολίτη, ακολουθεί διαβεβαίωση (όρκος) ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας και έπεται ή ένθρονιση. Είναι

σάν νά καταλαμβάνει ένα όργανο διοικήσεως τήν θέση του χωρίς τό διορισμό και τήν όρκωμοσία του. (Μετά τήν πρόβα της Άττικής, αποτολήθηκε ένθρονιση και στη Λάρισα του νεοεκλεγέντος μητροπολίτη Ίγνατίου Λάπα –παράνομη κι αυτή– όπου παραβρέθηκαν πάρα πολύ μεγάλες δυνάμεις των ΜΑΤ και άλλες άστυνομικές δυνάμεις και έπese πολύ άγριο ξύλο προς τον λαό του Θεού πού μέ μεγάλη αγανάκτηση πήγε νά διαμαρτυρηθεί για τή δεύτερη προσπάθεια νά απομακρυνθεί από κοντά τους ό αγαπητός επίσκοπος τους Θεολόγος.)

Όλα τά παραπάνω περιληπτικά δίνουν μία ιδέα μόνο για τό μέγεθος της έκτροπής της διοίκησης της Έκκλησίας. Συνεργάστηκε μέ ύποπτα πρόσωπα της πολιτικής δεμένα στο άρμα σκοτεινών κέντρων για νά επέμβουν στην έκτελεστική εξουσία και νά εκδώσουν τά παράνομα διατάγματα. Προέβησαν σε παράνομες εκλογές, γιατί και οι μητροπόλεις δέν ήταν κενές και οι νόμιμοι μητροπολίτες Νικόδημος και Θεολόγος δέν προσκλήθηκαν στην ΙΣΙ. Άλλά και από πλευράς κανονικής έπασχαν οι εκλογές, γιατί χωρίς νά κενωθεί κανονικά ή μητρόπολη από τον μητροπολίτη της (μέ ποινή απομακρύνσεως, πού επιβάλλεται από συνοδικά δικαστήρια για Αρχιερείς), έγινε εκλογή άλλου. Επίσης αποτολήθηκαν κανονικά εγκλήματα άπαράδεκτα για ιεράρχες (πλαστογραφίες κατά τήν

ύγχρονοι, όχι τυχαίοι στοχαστές έχουν σκιαγραφήσει τόν νέο τύπο ανθρώπου, όπως σταδιακά διαμορφώνεται στη Δύση τούς τελευταίους αιώνες και προωθείται σάν οικουμενικό πρότυπο: ένα μονήρες, έγωπαθές ανθρώπινο όν, πού, διψώντας για άτομικές «έπιτυχίες», θέτει

έκλογή). Καί οι παράνομες ένθρονίσεις μέ διαμαρτυρόμενο τόν λαό τοῦ Θεοῦ δέν ἦταν μικρή κανονική καί νομική έκτροπή.

Όλα ἔδειχναν βολικά γιά τόν Ἀρχιεπίσκοπο καί τό ὀλιγομελές ἀπό ἀρχιερεῖς περιβάλλον του. Όμως ἡ πράξη ἔδειξε ὅτι οἱ θαρραλέοι μητροπολίτες Ἀττικῆς καί Λαρίσης ἀγωνίστηκαν μέ μεγάλη γενναιότητα καί μέ σύμμαχο τή Χάρη καί τή δύναμη πού τούς ἔδινε ὁ Κύριός μας. Ἐπίσης ὁ πιστός λαός στάθηκε κοντά στούς ἀδικημένους καί

τόν ἄλλον ἄνθρωπο, ὅποια σχέση κι' ἂν ἔχει μαζί του (ἤ ἀκόμα καί τό Θεό), σέ θέση ἀνταγωνιστῆ-ἀντιπάλου. Τό πολιτισμικό αὐτό «παράδειγμα» τῆς νέας ἐποχῆς ἔρχεται σέ ρήξη μέ τόν παλαιό κόσμο, τόν ὁποῖο κατηγορεῖ ὡς «καθεστώς τυραννίας». Κατά τήν συλλογιστική του, ὁ παλαιός κόσμος

διωκομένους ἐπισκόπους καί προσφέρθηκε, ἄλλη μιά φορά, νά θυσιάσῃ γι' αὐτούς. Οἱ συνάξεις γύρω ἀπό τούς ιεράρχες αὐτούς θύμιζαν πρωτοχριστιανικές κατακόμβες μέ τό ἐνθουσιαστικό πνεῦμα γιά αὐτοθυσία χάριν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ νά ἀρχίζει ἀπό τόν Προεστώτα ἐπίσκοπο καί νά φτάνει μέχρι τόν τελευταῖο πιστό. Τό τέλος, λοιπόν, τοῦ δράματος δέν φαινόταν νά εἶναι κοντά.

Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Μπουσδέκης

ἔχει ἐπιβάλλει στὸν ἄνθρωπο στερεότυπες συμπεριφορές προσανατολισμένες στὸ νὰ θεραπεύουν ἀνάγκες τῆς κοινότητος μᾶλλον, παρά προσωπικές του ἐφέσεις καὶ ἀτομικές ἐπιθυμίες, στερώντας τὸν ἔτσι ἀπὸ τὴν ἀπόλαυση πραγμάτων τερπνῶν καὶ «καταξιοτικῶν» τοῦ προσώπου του. Τέτοιες κατηγορίες ἐκτοξεύονται σήμε-
ρα ἐναντίον πολλῶν παγιομένων θεσμῶν, τῆς Ἐκκλησίας συμπεριλαμβανομένης. Πρὸς Αὐτὴν στρέφει τὰ βέλη του καὶ ὁ φεμινισμός: τὴν ἐγκαλεῖ ὡς ἐκτροφεῖο τῆς «πατριαρχικῆς ἀλαζονείας» τῶν «ἰουδαιο-χριστιανικῶν ταμπού», πού «ἠλίθιες» γενιές ἀνθρώπων ἔπλασαν καὶ θέλουν τὴ γυναῖκα «αἰώνιο θῦμα», ἐγκλωβισμένη στίς στάνταρντ συμπεριφορές τοῦ φύλου της, νὰ μὴ μπορεῖ νὰ προβάλλει αὐτόνομο τό πρόσωπό της μέσα στὸ κοινωνικὸ γίγνεσθαι.

Ἡ νέα θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἄφησε στὸ ἀπυρόβλητο τὴ λειτουργία τῶν φύλων στὴ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Ὦντως, ἐδῶ καὶ μερικές δεκαετίες, σέ κύκλους τῆς «διανόησης», ὑφέρπουν συζητήσεις περὶ τῆς ἀνάγκης νὰ ἀναβαθμίσει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τὴ μετοχὴ τῆς γυναίκας στὴ δράση Τῆς ἀπὸ θέσεις λατρευτικῆς καὶ ποιμαντικῆς εὐθύνης, πιο ἀξιόλογες ἀπὸ αὐτές πού τῆς προσφέρει ἡ μέχρι τώρα ἐκκλησιαστικὴ παράδοση. Διαφαίνεται δηλαδὴ κάτι σάν «γογγυσμός», ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὑποτιμᾷ τὴ σύγχρονη γυναῖκα καὶ τὰ τάλαντά της. Καὶ τοῦτο, σέ ἐποχές πού οἱ θεολογικὲς σχολές βρίθουν φοιτητριῶν,

ὀρισμένες ἀπὸ τίς ὁποῖες ἐξελίσσονται σέ ἐμβριθεῖς θεολόγους, πάνω ἀπὸ πολλοὺς ἄρρενες συναδέλφους τους. Οἱ σχετικὲς ζυμώσεις ἔχουν ἐνταθεῖ ὡς φεμινιστικὴ ὥσμωση σέ κάποιες ὀρθόδοξες κοινότητες, ἰδίως τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀπὸ τότε πού Ἀγγλικοὶ καὶ ἄλλοι Προτεστάντες ἔκαναν δεκτὲς γυναῖκες στὸν κλῆρο τους. Εἶναι ὅμως πράγματι ὑποτιμημένη ἡ γυναῖκα ὡς ἀνθρώπινο πρόσωπο στὴν ἱεραρχημένη «συλλογικότητα» τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ δράσης;

Εἶναι γεγονὸς ὅτι στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὅπως καὶ στίς πιο πολλές Χριστιανικὲς Ὁμολογίες, ὅσες δὲν ἔχουν ξεκόψει ἀπὸ τὴν Ἱ. Παράδοση, τὸ ἱερατικὸ σῶμα ἀντλεῖται μόνο ἀπὸ τὴ δεξαμενὴ τῶν ἀνδρῶν. Εἶναι θέμα πού ἄπτεται τοῦ Προσώπου τοῦ Ἀρχιερέως Χριστοῦ καὶ τῶν ἐπιλογῶν Του ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν Ἀποστόλων, τοὺς ὁποῖους ὅρισε ὡς διαδόχους Του. Ἕνα πολὺ μικρὸ τμῆμα, πάντως, τῶν ἀνδρῶν γίνονται κληρικοί. Στὴ συντριπτικὴ τους πλειοψηφία οἱ ἄνδρες παραμένουν ἀπλοὶ λαϊκοί, πού σέ τίποτα δὲν ὑπερέχουν ἀπὸ τίς γυναῖκες σέ σχέση μέ τό ἐκκλησιαστικὸ τους status. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀποτελοῦν τό λαϊκὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, πού μαζί μέ τό ἱερατεῖο συγκροτοῦν τό Λαὸ τοῦ Θεοῦ. Κάθε δέ πιστός, μέλος τῆς ἱερῆς συλλογικῆς Ὀντότητας, πού εἶναι ἡ Ἐκκλησία, εἶναι ἐν δυνάμει «ἐπίστρατος» στὸν ἀγῶνα Τῆς γιὰ τὴν πραγμάτωση τῶν πρώτων αἰτημάτων τῆς «Κυριακῆς προσευχῆς»: στὴ διακήρυξη τῆς ἀγιότητος τοῦ Θεοῦ, στὴν

ἐγκαθίδρυση τῆς βασιλείας Του καί στήν πραγμάτωση τοῦ θελήματός Του μεταξύ τῶν ἀνθρώπων στή γῆ, ὅπως γίνεται στόν κόσμο τῶν ἀγγέλων στόν οὐρανό. Ὁ Λαός τοῦ Θεοῦ, ἀνεξαρτήτως φύλων, γνώσεων, προσόντων ἢ εἰδικῶν κλήσεων, εἶναι τό πάνδημο «ἱερατεῖο», πού «ἱεουργεῖ», μέ θυσιαστήριες προσφορές τῶν ἐπιμέρους ἐγῶ, τή φανέρωση καί τήν ἐξάπλωση ἐν ἐλευθερίᾳ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ σ' ὅλο τόν κόσμο, προκειμένου νά «γεμισθῇ ὁ οἶκος» τοῦ Κυρίου. Αὐτή εἶναι ἡ γενική ἱεροσύνη τῆς Ἐκκλησίας, ἀπό τήν ὁποία ποτέ ἡ Ὁρθόδοξη Ἰ. Παράδοση δέν ἐξαίρεσε κανένα πιστό, οὔτε ἄνδρα οὔτε γυναῖκα.

Στά πλαίσια τῆς γενικῆς ἱεροσύνης χωροῦν σχεδόν ὅλες οἱ διακονίες τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ γυναῖκες ἔχουν ἤδη ἐπιδείξει λαμπρές ἐπιδόσεις καί ἔχουν ἐγκωμιασθεῖ ἀπό τόν ἴδιο τόν Κύριο. Ὅταν δέχτηκε τή λατρεία τῆς γυναίκας πού Τοῦ ἄλειψε τήν κεφαλὴν μέ μύρο, λίγο πρὶν ἀπὸ τό πάθος Του, εἶπε: «ὅπου ἐάν κηρυχθῇ τό εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καί ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς» (Ματθ. κστ', 13). Ὡς ὑπόδειγμα ἄξιο τιμῆς, δηλαδή, θά προβάλλεται παγκοσμίως μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων ἡ λατρεία τῆς γυναίκας αὐτῆς. Τό ἴδιο θά συμβεῖ μέ πληθὺς ἄλλων γυναικῶν, πού εἶναι εὐφύμως καταχωρημένες στήν Ἀγία Γραφή. Πάνω ἀπ' ὅλα δέ, θά μεγαλυνεταὶ αἰωνίως τό ἓνα καί μοναδικό γυναικεῖο Πρόσωπο, ἡ Θεοτόκος Μαρία, γιὰ τό ἀσύλληπτο σέ νοῦ ἀνθρώπου ἐκκλησιαστικό ἔργο πού ἐπιτέλε-

σε.

Ἡ Ἐκκλησία προβάλλει γυναῖκες γιὰ ἱεραποστολικό ἔργο. Στίς Πράξεις βλέπουμε συνεργάτιδες τῶν Ἀποστόλων. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγει γι' αὐτές: «λεόντων θερμότεραι αἱ τότε γυναῖκες ἦσαν διανεμόμεναι πρὸς τοὺς ἀποστόλους τοὺς ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος πόνους (πιό ψυχωμένες κι' ἀπὸ λιοντάρια, συμμερίζονταν μέ τοὺς Ἀποστόλους τοὺς κόπους τῆς ἱεραποστολῆς)» (PG 60, 669). Ὁ παλαιός δέ ἐρμηνευτής τῆς Γραφῆς Ἀμμώνιος ἐπαινεῖ τόν γνωστό ἀπὸ τίς Πράξεις ἀπόστολο Ἀπολλῶ, σοφὸ γνώστη τῆς Π. Διαθήκης, διότι «καίπερ λόγιος ὢν... οὐκ ἀπηξίωσε (δέν θεώρησε ταπεινωτικό γι' αὐτόν) τό ἀκριβές τῆς πίστεως παρά γυναικὸς μαθεῖν». Πρόκειται γιὰ τήν Ἀγ. Πρίσκιλλα (Πράξ.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Διμηνιαῖο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτῆτης-Ἐκδότης

ὁ Ἀρχιμανδρίτης

Εἰρηναῖος Μπουσδέκης

Διεύθυνση

190 11 Αὐλῶν-Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο

Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X

ιη΄ 26). Αλλά καί στά άγιολόγια βλέπουμε γυναίκες νά κατηχοῦν ἐπιφανεῖς ἄνδρες. Παράδειγμα ἡ παρθένος Ἰουστίνη (συναξάριο 2/10), πού ὁδήγησε τόν «εὐγενῆ καί πλούσιο φιλόσοφο» Κυπριανό σέ μεταστροφή, καί ἀπό «μάγος ἄκρος», ταλαντοῦχος θεράπων δαιμόνων, ἔγινε Χριστιανός καί ἀνεδείχθη Ἐπίσκοπος. Καί οἱ δύο ὑπέστησαν μαρτυρικό θάνατο.

Τιμῶνται ἐξ ἄλλου ἀπό τήν Ἐκκλησία γυναίκες προφήτιδες, πού ἀξιῶθηκαν νά δεχθοῦν τή χάρη τῆς πρόσβασης στίς βουλές τοῦ Θεοῦ καί νά καθοδηγοῦν τό λαό κατὰ τό θεῖο θέλημα. Ἦδη ὁ Προφήτης Ἰωήλ ἀναφερόμενος στήν ἵδρυση τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τήν Πεντηκοστή εἶχε προεῖπει, ὡς ἐκ στόματος τοῦ Θεοῦ: «ἐκχεῶ τό Πνεῦμα μου ἐφ' ὑμᾶς... καί προφητεύουσιν οἱ υἱοί ὑμῶν καί αἱ θυγατέρες ὑμῶν» (γ΄ 1). Ἔχουμε ἀκόμα ἁγίες σοφές κατὰ Θεόν, ἀλλά καί ἐγκρατεῖς παχυλῆς θύραθεν σοφίας καί πολυτάλαντες, ὅπως π.χ. τήν Ἀγ. Αἰκατερίνη, πού ἀναμετρήθηκε μέ εἰδωλολάτρες φιλοσόφους, τήν Ἀγ. Κασσιανή (Κασσία), σπουδαία θεολόγο, ὑμνογράφο, καί μελωδό (ὅπως σύγχρονες ἀρχιερακές ἔρευνες μουσικολόγων ἔχουν καταδείξει) κ.ἄ. Ἡ Ἐκκλησία σεμνύνεται καί ἔχει κατατάξει ἐν ἁγίοις στρατιές ἁγίων γυναικῶν μέ εἰδικά χαρίσματα, ὅπως θαυματουργές, ὁσίες, ἀσκήτριες, ἀκόμα καί «κατὰ Χριστόν σαλές». Γυναίκες, πού κατήχησαν, παρηγόρησαν, στήριξαν ὑλικά καί ἠθικά ναυαγούς τῆς ζωῆς. Ὁδήγησαν ψυχές στόν Παράδεισο. Ἡ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας, μάλιστα, μέ τά δικά της

κριτήρια, προβάλλει κάποτε τιμητικά Ἁγίες μέ σειρά διάφορο τῆς ἱεραρχικῆς τάξης Της. Παράδειγμα, τό συναξάριο τῆς 22/8 λέει: «...*μνήμη τῆς Ἀγίας Μάρτυρος Ἀνθούσης, καί Ἀθανασίου Ἐπισκόπου, τοῦ βαπτίσαντος αὐτήν, καί Χαρησίμου καί Νεοφύτου τῶν οἰκετῶν αὐτῆς*». Ὅλοι μαρτύρησαν μέ τόν α΄ ἢ β΄ τρόπο. Ἡ Ἁγία ὅμως ἀναφέρεται πρώτη, πρὶν ἀπό τόν Ἅγιο Ἐπίσκοπο καί τούς ἄλλους Ἁγίους Μάρτυρες...

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος καλεῖ ὅλα τά λαϊκά μέλη τῆς Ἐκκλησίας νά συστρατευθοῦν στό ἔργο Της: «*Παρακαλῶ μὴ τό πᾶν ἐφ' ἡμᾶς* (τούς κληρικούς) *ρίψαντες, νομίζειν ἀνευθύνους εἶναι ὑμᾶς αὐτούς* (μὴ νομίζετε ὅτι ἐσεῖς δέν ἔχετε καμιά εὐθύνη)» (PG 62,88). Ὅσο καί ἂν βολεύει κάποιους κληρικούς ἡ ἐξουσιαστική ἐγωκεντρική ἀπομόνωση καί ἀνθαιρεσία, ἡ λαϊκούς τό χουζούρι τῆς ιδιοτελοῦς ραστώνης, συνιστᾷ σοβαρή αἰρετική παρέκκλιση τό νά περιορίζουμε τήν Ἐκκλησία σ' ἓνα κλειστό σύστημα κληρικῶν, πού ἀναλαμβάνουν «ἐξουσίες πνευματικές» καί παρέχουν ὀρησκευτικές «ὑπηρεσίες», πρὸς ἓνα λαό ἀναίσθητο, ἀνεύθυνο καί ἀδιάφορο, ἰδίως ὅταν αὐτές οἱ «ὑπηρεσίες» προσφέρονται σάν «γλάστρες» στήν ἐπιδεικτική μαγία «ἐπωνύμων» ἢ στό πρωτόκολλο ἐπισήμων τελετῶν· σάν φολκlorικά δρώμενα, ἢ τελοῦνται «γιά τό καλό», σάν «σαμανικές» τελετές, πρὸς ἐξασφάλιση τῆς εὐνοίας ὑπερφυσικῶν δυνάμεων ἢ ἐξορκισμό «τοῦ κακοῦ». Καί, τό χεῖριστο, χρησιμοποιοῦνται σάν κάλυμμα «ἀγιότητος» ἀπό

πρόσωπα άνόσια καί διεφθαρμένα, πού ὄχι μόνο δι' αὐτῶν βλασφημεῖται τό Ὄνομα τοῦ Θεοῦ (ἴσως αὐτό λίγο τοὺς νοιάζει!) ἀλλά πού, γιά νά ἀποφύγουν τό δημόσιο ἔλεγχο, ἐπικαλοῦνται νόμους προστασίας «προσωπικῶν δεδομένων»! Μήπως τέτοιες εἶναι οἱ «ἐξουσίες» καί οἱ «ὑπηρεσίες», τίς ὁποῖες τελικά ὀρέγονται οὐκ ὀλίγα κενά καί ὑπερφίαλα πρόσωπα, ἀνεξαρτήτως φύλου, σάν κομιστές κοσμικῆς αἴγλης καί εὐκόλου κέρδους; Μήπως τέτοιου εἴδους «ιέρές» ἀρμοδιότητες ἐποφθαλμιοῦν τά νεωτερικά ἀνατρεπτικά κινήματα, σάν δράσεις-κλειδιά γιά τά ὄργανά τους, προκειμένου νά ἐκμαυλίσουν τήν κοινωνία;

Πάντως, ὅσον ἀφορᾷ τίς γυναῖκες, αὐτές ἔχουν τό προνόμιο τοῦ φύλου τους, τήν μητρότητα, τήν ὁποία οἱ ἄνδρες εἶναι ταγμένοι νά στηρίζουν ἀγαπητικά καί νά τήν προασπίζονται θυσιαστικά, μέχρι θανάτου, σάν τό «κεφαλόβρυσο» τοῦ ἀνθρώπινου γένους. Ἡ τρέχουσα βέβαια κοσμική νοοτροπία, ἡ διαμορφωμένη κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνες ἀπό τά ποικίλα ἀναθεωρητικά ἀτομοκεντρικά κινήματα, ἐν οἷς καί ὁ φεμινισμός, θέλει τή μητρότητα ἀπλά μιᾷ βιολογική ἰδιαιτερότητα τοῦ θήλεος, πού γιά τή σύγχρονη γυναῖκα καταντᾷ ἄγχος, πῶς νά τήν στριμώξει στούς ἐπαγγελματικούς στόχους της. Κάποτε δέ τήν καταστελλεῖ, γιά νά μήν ἀποτελεῖ τροχοπέδη στήν κοινωνική της δικτύωση καί ἀνάδειξη. Γιά τήν Ἐκκλησία ὅμως ἡ μητρότητα ἔχει ὑπαρξιακό βάθος. Στήν ὀρθόδοξη Ἱ. Παράδοση, ὁ Θεός καλεῖται Πατέρας, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία Μητέρα.

Μητέρα τῶν πιστῶν, πού κυοφορεῖ τά τέκνα της, καί ὠδίνει γιά νά τά φέρει στήν πνευματική ὑπαρξη· καί τά γαλουχεῖ καί τά ἐκτρέφει ἐν Χριστῷ· καί πάσχει γι' αὐτά καί ἀγωνιᾷ «*ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστός*» μέσα τους καί προοδεύσουν «*εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ*» (Πρβλ. Γαλ. δ', 19 καί Ἐφ. δ', 13). Ἔως ὅτου, δηλαδή, ὠριμάσουν πνευματικά καί μοιάσουν στό Χριστό. Καί ὅλ' αὐτά σ' ἓνα κλίμα διαχρονικά ἐχθρικό, σέ περιβάλλοντα διωγμῶν, πού Τήν «ἀπαξιώνουν» ὠθώντας Τήν στό περιθώριο καί πασχίζουν νά Τήν στειρώσουν ἢ νά Τῆς κλέψουν τά παιδιά, νά τά κάνουν γενίτσαρους, νά τά στρέψουν ἐναντίον Τῆς.

Ὁ πλοῦς τῆς νοητῆς Νηός-Ἐκκλησίας στά πελάγη τοῦ κόσμου τῆς φθορᾶς, πού σέρνει τή «μητρική σαγήνη» Τῆς μέσα στούς κυκλῶνες τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, γιά νά ἀλιεύσει ἀνθρώπους-ναυαγούς, δέν εἶναι εὐθύνη ἀποκλειστική τοῦ κλήρου. Αὐτή καθ' αὐτήν ἡ «μητρική σαγήνη» τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι φτιαγμένη ἀπό ἄψυχα σκοινιά καί σπάγκους, οὔτε ἀπό μαγικά φετίχ, ἀλλά ἀπό νηφάλιες καί γενναῖες καρδιές καί προαιρέσεις θυσιαστικές ἀνθρώπων πού στρατεύονται στό ἔργο αὐτό. Χωρίς οἱ ἄνδρες νά ἀπαλλάσσονται ἀπό τή στράτευση (... λόγω φύλου!), ἡ ὑφή τοῦ ἔργου ἀρμόζει πῶς πολύ στή γυναῖκα: ἡ σύλληψη καί ἐκτροφή «λογικῶν ἰχθύων», τέκνων τῆς Ἐκκλησίας, δέν κινεῖται γι' αὐτήν μόνο στή σφαῖρα τῆς ἀλληγορίας, ἀλλά μπορεῖ νά ἐνταχθεῖ πῶς ἄμεσα στή ἀναπαραγωγική της

φυσιολογία. Καί αυτό ἀφορᾷ τήν συντριπτική πλειοψηφία τῶν γυναικῶν, πού ἐπιλέγουν τόν ἔγγαμο βίο: μποροῦν, ἂν θέλουν, νά εἶναι ὄχι μόνο βιολογικές μητέρες νέων ἀνθρώπων, πού συγκροτοῦν κοινωνίες, ἀλλά καί παιδαγωγοί ἐν Χριστῷ νέων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ μητρότητα, βέβαια, γιά τήν Ὁρθοδοξία, ἂν καί εὐλογημένη, δέν εἶναι μονόδρομος γιά τή γυναίκα, οὔτε καταναναγκαστικό ἔργο, ὅπως στό «βαθύ» Ἰσλάμ. Ἡ γυναίκα πού δέν ἔγινε σύζυγος καί μητέρα, εἴτε ἀπό προσωπική ἐπιλογή γιά κάποιο ἄλλο ἔργο, εἴτε λόγω περιστάσεων, εἶναι πολύτιμο μέλος τῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἴσου μέ τή μητέρα, ἀρκεῖ ὅλες νά πολιτεύονται μέσα στά πλαίσια τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ καί τῶν ὅρων τῆς φυσικῆς τάξεως. Τό στάδιο εἶναι γιά ὅλες ἀνοικτό (βλ. ἀνωτ. κάποιες νύξεις). Ἐξ ἄλλου στήν Ἐκκλησία ὑπάρχει καί ἡ τάξη τῶν ἀφιερωμένων παρθένων. Ἡ συμβολή τους μπορεῖ νά ἀποδειχθεῖ ἀνεκτίμητη, ὅπως ὑπῆρξε πολλές φορές καί στό παρελθόν. Ἀλλωστε, λέγονται καί αὐτές Μητέρες. Στό πεδίο αὐτό, ὡς ἀναρμόδιος, δέν θά ἐπεκταθῶ σέ ἐξειδικευμένες δράσεις. Ὑποκλίνομαι σέ ὅσους καί ὅσες παίρνουν ἀποφάσεις ἀφιέρω-

σης τῆς ζωῆς τους ἀποκλειστικά στό Θεό καί τήν Ἐκκλησία Του, καί ὁ νοῦς μου πετάει στό ἀγιογραφικό ἐκεῖνο χωρίο, πού βεβαιώνει ὅτι: «πολλά τά τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τόν ἄνδρα» (Γαλ. δ' 27), ὅ,τι καί ἂν σημαίνει αὐτό γιά τά συγκεκριμένα πρόσωπα.

Πολλές γυναῖκες, μητέρες κατὰ πνεῦμα ἢ καί κατὰ σάρκα, ἂν καί ἔχουν ἀποδειχθεῖ στόν ἀγῶνα τῆς ζωῆς «λεόντων θερμότεραι», δέν τράβηξαν τήν προσοχή τοῦ κόσμου καί ἔμειναν ἀγνωστες. Ἀλλά κι αὐτές περιφρόνησαν τόν κόσμο. Μέ τήν καρποφόρα θυσιαστική ἀφάνειά τους ἔδωσαν στούς λαούς τή δυνατότητα ὄχι μόνο νά συνεχίζουσιν νά ὑπάρχουν, ἀλλά καί νά δημιουργοῦν λαμπρούς πολιτισμούς μέ τεκμήρια ἀθανασίας. Αὐτές οἱ γυναῖκες δέν ἦταν «ἐκ τοῦ κόσμου τούτου» τῆς παραισθητικῆς, μηδενιστικῆς, φαντασιακῆς καταξίωσης...

Πάντως, ἂν στή γῆ βίωσαν τήν ἀφάνεια, θεωρῶ βέβαιο ὅτι στό στερέωμα τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν αὐτές οἱ γυναῖκες θά ἀκτινοβολοῦν σάν ἀστέρες πολύφωτοι! Θά εἶναι σίγουρα μιά ἀπό τίς ἐκπλήξεις τοῦ Κόσμου Ἐκείνου...

Ἐ. Χ. Οἰκονομάκος

Ἡ «Ἐλεύθερη Πληροφόρηση» στό διαδίκτυο.

Διεύθυνση: www.el-pliροφοrisi.gr

Καί οἱ Ἐκδόσεις «Σπορά» στό διαδίκτυο

(γιά μιά γνωριμία μέ τό συγγραφικό ἔργο τοῦ
Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος Νικοδήμου)

Διεύθυνση: www.spora.gr